

Het Landelijk Meetnet Libellen zoekt nog steeds tellers!

Het Meetnet Libellen heeft in 2000 het aantal routes weer flink uitgebreid. Op dit moment zijn er ruim 450 routes in het bestand ingeschreven, waarvan er naar schatting ongeveer 350 nu nog steeds geteld worden. Van de meeste soorten van de Rode Lijst komen nu betrouwbare gegevens binnen om de aantalsontwikkeling in Nederland goed bij te houden. Over de meest recente stand van zaken komt binnenkort een artikel in Brachytron te staan.

Het Meetnet is in korte tijd sterk gegroeid. Dat is een prachtig resultaat, maar helaas zijn we er nog niet helemaal. Om de libellenstand nog beter bij te houden wordt jouw medewerking bijzonder op prijs gesteld.

Wat is libellenmonitoring?

Libellenmonitoring is het tellen van libellen op een vaste plek op een vaste manier. Op deze wijze wordt de aantalsontwikkeling van onze libellensoorten bijgehouden. Hierdoor kan bijvoorbeeld snel worden gereageerd om bepaalde soorten die achteruit gaan beter te beschermen. Bovendien komt extra informatie beschikbaar over beheer, verspreiding en ecologie van libellen.

We zoeken mensen voor zowel algemene als soortgerichte tellingen. Denk bij een algemene route niet meteen aan een plek wat verder weg. Zo'n route kan ook om de hoek van je huis of werk liggen. Het kost dan relatief weinig tijd, en je doet een belangrijke bijdrage aan het meetnet. Met name in de "witte gebieden" (zie bv. lijst hiernaast) is elke route meer dan welkom! Speciaal voor de bedreigde soorten hebben we ook mensen nodig die bijvoorbeeld drie dagen per jaar wat verder weg van huis bijzondere libellensoorten willen tellen. Bij deze oproep staat een lijst met populaties die we graag geteld zouden willen hebben. Voor deze plekken is er eventueel een reiskostenregeling. Naast deze soortgerichte routes zoeken we nog mensen die algemene routes willen lopen, met name in de provincies Friesland, Groningen, Flevoland en Zeeland. Maar eigenlijk kunnen we van deze routes niet genoeg hebben dus elke aanvulling is meer dan welkom! Nadat u zich heeft opgegeven voor een route nemen wij contact op voor een afspraak om de route uit te zetten.

Robert Ketelaar en Dick Groenendijk
De Vlinderstichting 0317-467346
robert.ketelaar@vlinderstichting.nl
dick.groenendijk@vlinderstichting.nl

Waarnemingen meenemen op 17 maart 2001

De libellenstudiedag is natuurlijk de ideale plek om je waarnemingen in te leveren zodat ze opgenomen kunnen worden in de bestanden. dus neem ze mee op formulier of op floppy.

Ook voor de zeldzame soorten die door de CWNO bekeken moeten worden een goed moment. Neem de foto's en/of beschrijvingen van de afgelopen jaren mee.

Populaties die eigenlijk nog geteld zouden moeten worden

Bosbeekjuffer
Gulp
Boschbeek op de Meinweg
Gewone bronlibel
Meinweg (twee locaties)
Speerwaterjuffer
Klein Hasselsven (Boswachterij Leende)
Molenven (Waalre)
Groene glazenmaker
Groningen, enkele locaties
De Deelen (N van Heerenveen)
Rottighe Meenthe
Hoogveenglanslibel
Reuselse Moeren
Gevlekte glanslibel
Budel
De Weerribben
Gevlekte witsnuitlibel
Rottighe Meenthe
Zuidelijke oeverlibel en/of Beekoevertlibel
ENCI-groeve
Meinweg
Winterswijk
Budel
Haeselaarbroek
Weert (enkele locaties)
Glassnijder/Vroege glazenmaker/Bruine korenbout
De Weerribben
Rottighe Meenthe
Heerenveen (in de bebouwde kom)
Deurnesch Kanaal
Apeldoorns Kanaal
en nog een aantal kleinere populaties
Venwitsnuitlibel/Koraaljuffer/Tengere pantserjuffer
diverse locaties op vennen. Elk voorstel voor een route is welkom!

Libellenmonitoring bij Natuurmonumenten

Sinds 1998 worden er in natuurgebieden van Natuurmonumenten libellenroutes gelopen. De routes zijn uitgezet samen met De Vlinderstichting en maken onderdeel uit van het landelijk monitoringmeetnet.

Soms zijn het vrijwilligers, maar vaak ook boswachters die met kijker en veldgids allerlei verschillende wateren afstruinen. Niet altijd lopend, in De Wieden bijvoorbeeld gaat het voor een deel om vaarroutes. In 2000 zijn er in 24 natuurgebieden op 77 routes libellen geteld. Vaak zijn dit soortgerichte routes (39), zodat men maar drie tot vijf maal op pad hoeft tijdens het seizoen. Vooral de boswachters zitten met tijdgebrek, maar ze willen toch graag de libellenstand in de gaten houden. Net noemde ik De Wieden al; hier worden, evenals in het Vechtplasseengebied, Naardermeer en Nieuwkoopse Plassen de laagveensoorten die op de Rode Lijst staan geteld. Leuke soorten dus, waaronder de groene glazenmaker *Aeshna viridis*, die alleen in het Naardermeer hardnekkig weigert acte de présence te geven. Het Fochteloërveen lijkt op het eerste gezicht een tegenstrijdige combinatie van twee

libellensoorten te huisvesten: de noordse glazenmaker *Aeshna subarctica* (kritische hoogveensoort) en de vroege glazenmaker *Aeshna isosceles* (kritische laagveensoort). Maar dat klopt: er zijn zowel vele hoogveenputten met veenmos, als voedselrijk water met rietkragen in voormalige vloeivelden van een aardappelmeelfabriek. Ook de beekoeverlibel *Orthetrum coerulescens*, beekrombout *Gomphus vulgatissimus* en weidebeekjuffer *Calopteryx splendens* worden in diverse beken en beekjes gevolgd in het zuiden en oosten van het land. Een kaartje met de gebieden van Natuurmonumenten waarin gemonitord wordt, kan je vinden in het februarinummer van Van Nature.

Tienske de Groot.

20 maart 2001: Libellenwerkgroep in Friesland in oprichting

Er komt een nieuwe loot aan de libellenwerkgroepenboom. Vanuit de Fryske Feriening foar Fjildbiology komt het initiatief om de mogelijkheden voor een libellenwerkgroep in Fryslan op te richten. Op 20 maart wordt daarvoor een informatieve bijeenkomst gehouden waarvoor iedereen, van beginneling tot gevorderde onderzoeker wordt uitgenodigd. Het programma bestaat uit een dialezing over libellen, en wel specifiek de libellen in Fryslan en een korte discussie waarin de verschillende wensen en ideeën over een libellenwerkgroep naar voren kunnen worden gebracht.

Wanneer: dinsdag 20 maart 2001,
's avonds om 20.00

Waar: Hotel Goerres in Akkrum
Graag zien we je op 20 maart!

Informatie:

*Marten Zijlstra 0511-462637
e-mail: martenzijlstra@hetnet.nl
Robert Ketelaar overdag: 0317-467346,
e-mail robert.ketelaar@vlinderstichting.nl*

Een overzicht van libellenwerkgroepen in Nederland

In de afgelopen jaren is het aantal libellenwerkgroepen sterk gegroeid, vooral omdat veel vlinderwerkgroepen heel duidelijk ook libellen in hun activiteitenprogramma hebben opgenomen. Omdat deze werkgroepen voor leden van de NVL een erg leuke manier kunnen zijn om in contact te komen met andere libellenenthousiastelingen in de buurt en eventueel samen activiteiten te ondernemen heb ik een overzicht gemaakt van de huidige libellenwerkgroepen met hun contactpersonen.

Hiernaast de lijst van gemengde vlinder-/libellenwerkgroepen.

Groningen "Stad en Ommelaand"
Mw. S. Bontsema
De Akkers 59
9649 JB Muntendam

Noordoost-Overijssel
Egbert Pullen
Rembrandtstraat 82
7771 XJ Hardenberg
egbert.pullen@hetnet.nl

Alphen aan de Rijn
Dinky van Berkel
Kromme Aarweg 3a
2403 NB Alphen aan de Rijn

Culemborg
Annette van Berkel
Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg
ahvanberkel@planet.nl

Hoeksche Waard
Henk Bunjes
Spuidijk 11
3262 LH Oud-Beijerland
bunjes@mbib.fgg.eur.nl

Zeeuws-Vlaanderen (oost)
Joop de Bakker
Pastoor Willemsstraat 5
4586 AJ Lamswaarde

De Windbreker
Rineke Gronert
Plein 1945 nr. 9
1755 NH Petten

Den Helder
Klaas Kaag
Kofstraat 14
1784 RP Den Helder
k.kaag@mepp.tno.nl

Brabant Oost
Dick Rakhorst
Fokkershoek 29
5473 VD Heeswijk
armeda@wxs.nl

Mark en Leij
Frans Vermeer
Ghil 4
5111 ED Baarle-Nassau
vermeer@ghil.demon.nl

Waterweg Noord
Ben van As
Hovenierstraat 6
3123 EH Schiedam
benvanas@mail.com

Achterhoek-West
Marcel Hendriks
Moerbeibloesem 29
7006 MP Doetinchem